

Nyinvandrade elever i grundskolan

Sammanfattning

I den här promemorian beskrivs den statistik som finns tillgänglig rörande nyinvandrade elever i grundskolan hösten 2017. Statistiken avser veckan då den 15 oktober inföll och speglar det aktuella läsåret.

Detta PM kompletterar promemorian om elevstatistiken som publicerades den 22 mars 2018.

- Antalet nyinvandrade elever har ökat med 19 procent jämfört med föregående läsår.
- Antalet elever med okänd bakgrund har minskat med 39 procent jämfört med föregående läsår.
- Skolenheter med kommunal huvudman har en högre andel nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund (8,5 procent) jämfört med skolenheter med enskild huvudman (3,3 procent).
- Det finns nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund i Sveriges samtliga 290 kommuner. I 29 kommuner (10 procent) återfinns 42 procent av de nyinvandrade eleverna och eleverna med okänd bakgrund.
- Det finns nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund i 4 184 av samtliga 4 811 skolenheter. I 485 av skolenheterna (10 procent) återfinns 42 procent av de nyinvandrade eleverna och eleverna med okänd bakgrund.

Inledning

I promemorian definieras nyinvandrade elever som:

- födda utomlands,
- har båda föräldrarna födda utomlands, och
- har kommit till Sverige under de senaste fyra åren.¹

I begreppet nyinvandrade ingår enbart folkbokförda elever. I statistiken används begreppet invandringsår, vilket avser det år då eleven blivit folkbokförd. Det *senaste invandringsåret* som finns registrerat om individen hos Skatteverket finns i Skolverkets register från och med läsåret 2008/09. Från och med läsåret 2014/15 finns även uppgift om det *första invandringsåret* som finns registrerat om individen. Första invandringsår betyder att eleven inte har varit folkbokförd i Sverige tidigare. Statistiken i den här promemorian utgår från beräkningar av elevernas första invandringsår, om inget annat anges.

De elever som nyligen kommit till Sverige och inte hunnit bli folkbokförda ingår inte i kategorin nyinvandrad, utan ingår i kategorin okänd bakgrund. Elever med okänd bakgrund avser elever som saknar personnummer i registren, vilket gör att

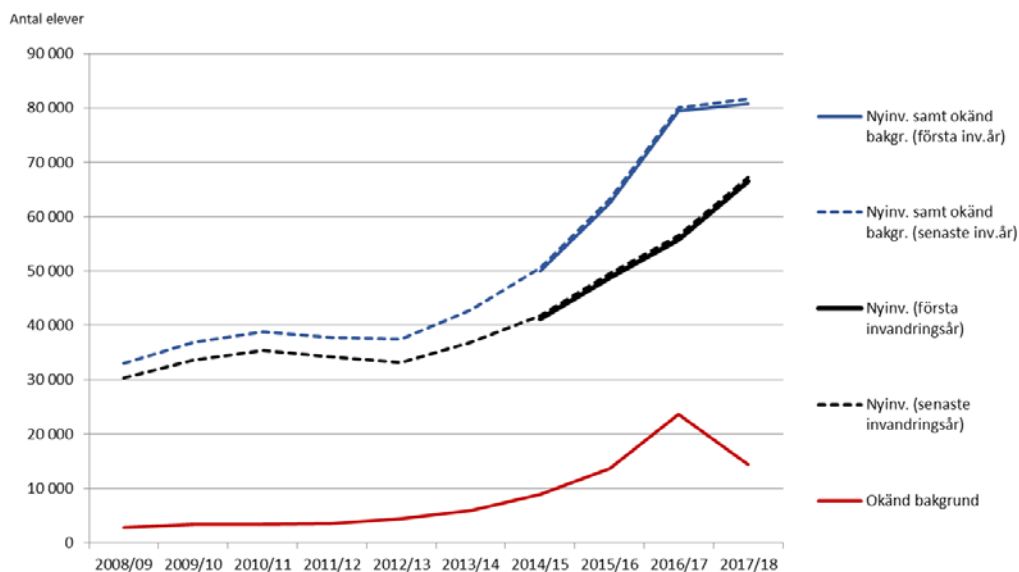
¹ Kriteriet gällande att eleven har kommit till Sverige under de senaste fyra åren beräknas genom att invandringsåret får vara max fyra år före verksamhetsåret.

det inte går att koppla eleverna till några bakgrundsuppgifter. Att personnummer saknas kan bero på att eleven inte är folkbokförd i Sverige, men det kan även finnas andra orsaker till detta.

Nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund över tid

I diagram 1 nedan visas utvecklingen av antal nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund över tid.

Diagram 1. Antal nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund i grundskolan (exklusive internationella skolor), läsåren 2008/09 – 2017/18.

Nyinvandrade elever kan identifieras antingen utifrån första invandringsår eller senaste invandringsår. I diagram 1 visas att skillnaden i antal elever mellan dessa två redovisningsformer är liten. Vidare visar diagram 1 att antalet nyinvandrade elever har ökat stadigt från och med läsåret 2012/13 och att antalet är som störst läsåret 2017/18. Identifieras nyinvandrade elever utifrån första invandringsår är drygt 66 500 elever nyinvandrade.² Detta är en ökning med 62 procent sedan läsåret 2014/15, då uppgift om elevens första invandringsår registrerades för första gången.

Även antalet elever med okänd bakgrund har ökat sedan läsåret 2012/13. Läsåret 2016/17 var antalet elever med okänd bakgrund som störst, drygt 23 500 elever. Läsåret 2017/18 har antalet elever med okänd bakgrund minskat och antalet är nu drygt 14 300. Förmodligen har många av eleverna med okänd bakgrund från tidigare läsår blivit folkbokförda och återfinns nu i gruppen nyinvandrade men eftersom elever med okänd bakgrund saknar personnummer så går det inte att följa dem i statistiken.

² Sameskolor och internationella skolenheter är inte inkluderade i beräkningarna. Från och med läsåret 2017/18 ingår skolenheter med konfessionell inriktning i beräkningarna.

Om antalet nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund analyseras tillsammans visar diagram 1 att den kraftiga antalsökningen som började läsåret 2012/13 har stannat av något. Från att ha ökat med drygt 20 procent per läsår sedan 2014/15, är ökningen mellan läsåren 2016/17 och 2017/18 cirka 2 procent.

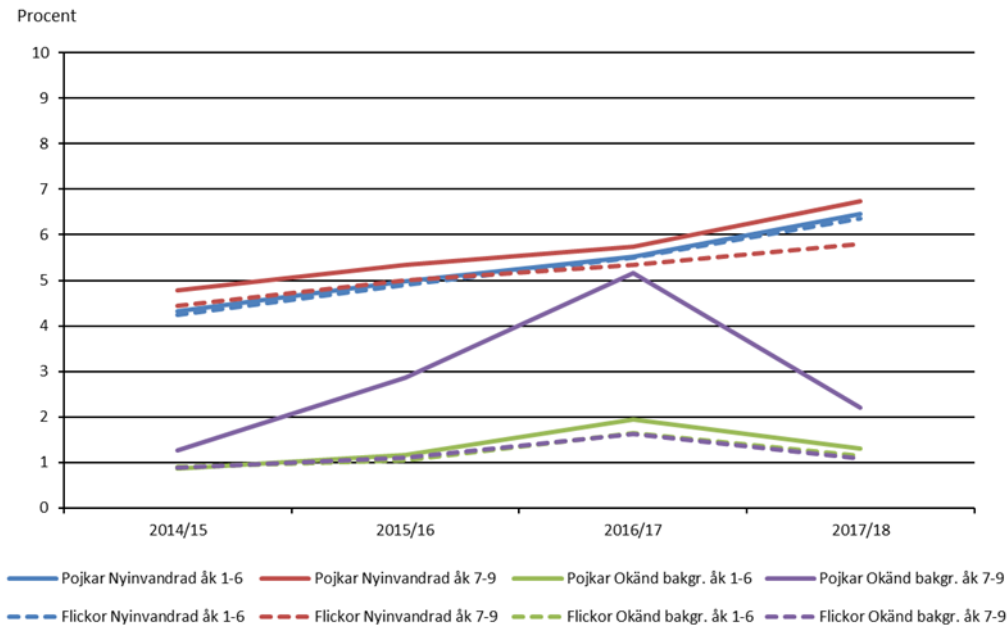
Nyinvandrade flickor och pojkar i olika årskurser

Av de nyinvandrade eleverna läsåret 2017/18 är 53 procent pojkar och 47 procent flickor. Bland eleverna med okänd bakgrund är 60 procent pojkar och 40 procent flickor.

Det finns inga stora skillnader i andel nyinvandrade elever i de olika årskurserna. Andelen är mellan 5,9 och 6,8 procent per årskurs. Det är heller inte några större skillnader i andel nyinvandrade pojkar respektive flickor i årskurserna 1–7. I årskurs 8 och 9 ökar dock skillnaderna mellan pojkar och flickor. Andelen pojkar i årskurs 8 och 9 är 1,0 respektive 1,5 procentenheter större än andelen flickor i samma årskurs. Det finns heller inga stora skillnader i andel elever med okänd bakgrund i årskurserna 1–8, där andelen varierar mellan 1,1 och 1,4 procent per årskurs. I årskurs 9 är dock andelen större och skillnaden beror främst på en högre andel pojkar. Andelen pojkar med okänd bakgrund i årskurs 9 är 3,7 procent. Motsvarande siffra för flickor är 1,2 procent.

I diagram 2 visas hur årskurs- och könsfördelningen för nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund varierar över tid.

Diagram 2. Andel nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund av samtliga pojkar och flickor i olika årskurser, läsåren 2014/15 – 2017/18.

Andelen nyinvandrade pojkar och flickor, i samtliga årskurser, ökar över tid. Det finns inga större skillnader i årskurs- och könssammansättning av gruppen nyinvandrade elever mellan läsåren. För gruppen elever med okänd bakgrund har det dock skett en förändring i både kön- och årskurssammansättning. Andelen pojkar med okänd bakgrund i årskurs 7–9 har ökat stadigt fram till och med läsåret 2016/17. För läsåret 2017/18 har dock andelen pojkar med okänd bakgrund i årskurs 7–9 minskat, men ligger fortfarande över andelen för resterande gruppen.

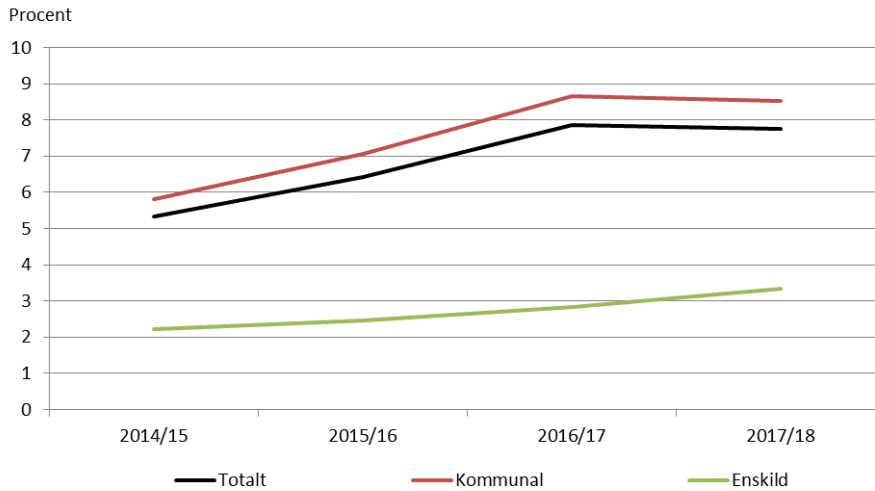
Skillnader mellan huvudmän, kommuner och skolenheter

Såväl nyinvandrade elever som elever med okänd bakgrund är ojämnt fördelade över landet, mellan olika huvudmän och skolenheter. Nedan följer en beskrivning av hur antalet nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund är fördelade mellan huvudmän, kommuner och skolenheter.

Skillnader mellan huvudmän

Det är 94 procent av de nyinvandrade eleverna och eleverna med okänd bakgrund som går i kommunala skolenheter läsåret 2017/18. Denna andel har legat stabilt mellan 94 och 95 procent sedan 2014/15.

Diagram 3 nedan visar skillnaden i andel nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund, mellan kommunala och enskilda huvudmän.

Diagram 3. Andel nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund, totalt samt fördelade på typ av huvudman läsåren 2014/15 – 2017/18.

Av diagram 3 framgår att andelen nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund har ökat betydligt mer hos de kommunala huvudmännen till och med läsåret 2016/17. För läsåret 2017/18 har dock andelen minskat något hos de kommunala huvudmännen medan andelen elever i skolenheter med enskild huvudman har fortsatt öka. Hösten 2017 är andelen nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund 8,5 procent i skolenheter med kommunal huvudman. Motsvarande siffra för enskilda huvudmän är 3,3. Sett till alla elever i grundskolan så är det 85 procent av eleverna som går i en skolenhet med en kommunal huvudman och 15 procent av eleverna som går i en skolenhet med en enskild huvudman.

Skillnader mellan kommungrupper och kommuner

I tabell 1 nedan redovisas andelen nyinvandrade elever samt elever med okänd bakgrund fördelat på olika kommungrupper.

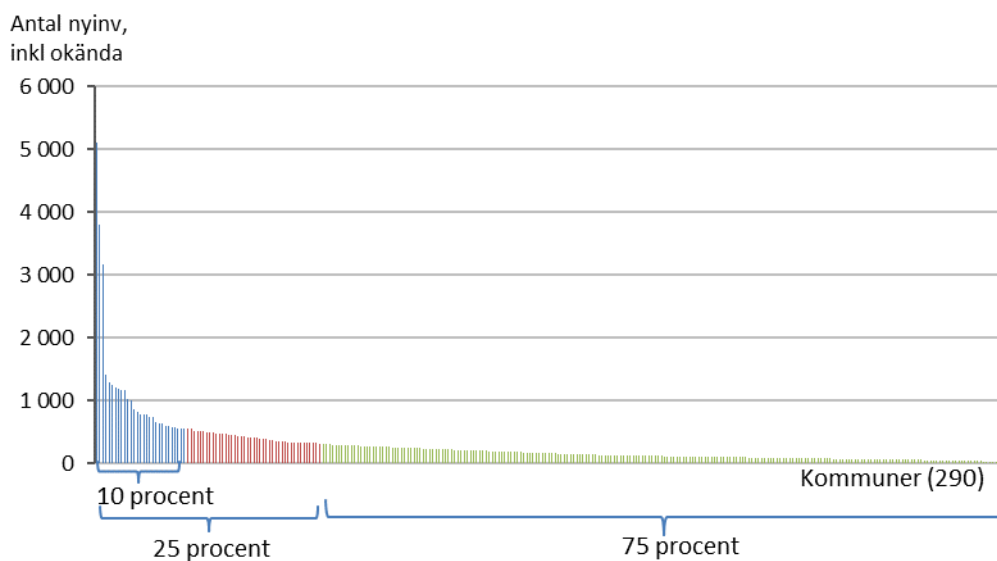
Tabell 1. Andel nyinvandrade elever inklusive elever med okänd bakgrund (av totalt antal elever) i grundskolan fördelat på olika kommungrupper, läsåret 2017/18.

	Andel
Landsbygdskommun	13,0
Landsbygdskommun med besöksnäring	9,2
Lågpendlingskommun nära större stad	12,4
Mindre stad/tätort	7,7
Pendlingskommun nära mindre tätort	14,3
Pendlingskommun nära storstad	4,5
Pendlingskommun nära större stad	8,0
Storstäder	7,0
Större stad	7,2

Som framgår i tabell 1 råder det skillnader mellan olika typer av kommuner. Någon jämförelse över tid kan inte göras eftersom kommungruppsindelningen är ny.³ Andelen nyinvandrade elever inklusive elever med okänd bakgrund varierar hösten 2017 mellan 4,5 procent och 14,3 procent i de olika kommungrupperna.

Spridningen av antalet nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund är även stor över landets 290 kommuner, vilket visas i diagram 4 nedan.

Diagram 4. Antal nyinvandrade elever inklusive elever med okänd bakgrund per kommun i grundskolan, höstterminen 2017.

Antalet nyinvandrade elever samt elever med okänd bakgrund varierar hösten 2017 mellan 18 och 5 113 elever i de 290 kommunerna.⁴ Det totala antalet elever varierar samtidigt mellan 216 och drygt 91 000 elever i kommunerna.

I 10 procent av kommunerna (29 stycken), illustrerat i blått i diagram 4, finns 42 procent av de nyinvandrade eleverna och eleverna med okänd bakgrund. Nästan två tredjedelar av eleverna (64 procent) återfinns i 72 kommuner (25 procent av kommunerna, illustrerat i blått och rött i diagram 4). Sett utifrån antal har de tre storstäderna flest nyinvandrade elever, inklusive elever med okänd bakgrund. Om andelen av det totala antalet elever i kommunen istället används så är det mindre kommuner som har höga andelar nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund. De kommunerna med störst andel har mellan 30 och 40 procent nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund. För de tre storstäderna är motsvarande andel under 11 procent.

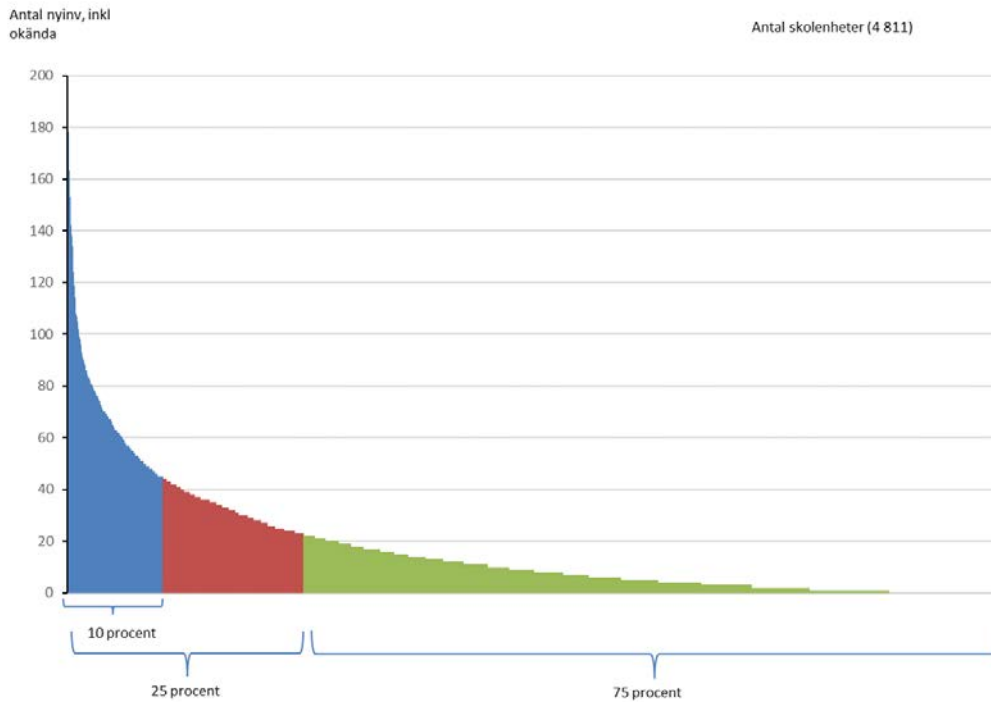
³ SKL:s kommungruppsindelning 2017 som gäller från den 1 januari 2017. För mer information se <https://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2051.html>

⁴ För spridningen av antalet nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund för kommunerna, se Skolverkets hemsida.

Skillnader mellan skolenheter

Totalt 4 184 av 4 811 skolenheter har hösten 2017 en eller flera nyinvandrade elever eller elever med okänd bakgrund och i diagram 5 visas fördelningen för dessa elever över de 4811 skolenheterna.

Diagram 5. Antal nyinvandrade elever inklusive elever med okänd bakgrund per skolenhet i grundskolan, höstterminen 2017.

Som visas i diagram 5 är antalet nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund ojämnt fördelade på skolenheterna. Hösten 2017 återfinns 42 procent av de nyinvandrade eleverna och eleverna med okänd bakgrund i 10 procent av skolenheterna (illustrerat i blått i diagram 5) och 71 procent av eleverna går på 25 procent av skolenheterna (illustrerat i blått och rött i diagram 5).

De tio procenten med högst antal nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund utgörs av 485 skolenheter. Av dessa har 466 kommunal huvudman. 44 procent av skolenheterna är belägna i storstadskommunerna eller i större städer. Ett fåtal av skolenheterna har 100 procent nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund och är förmodligen mottagningsenheter och förberedelseklasser. Övriga skolenheter har som högst 60 procent nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund.

I de 485 skolenheterna är andelen elever med utländsk bakgrund hög. En elev med utländsk bakgrund behöver inte ha kommit till Sverige de senaste fyra åren, utan definieras utifrån att eleven antingen har okänd bakgrund eller är född utomlands eller har båda sina föräldrar födda utomlands. I de 485 skolenheterna är andelen

elever med okänd bakgrund 3,3 procent.⁵ Vidare visar tillgängliga registeruppgifter, där bakgrundsinformation finns, att 47 procent av eleverna antingen själva är födda utomlands eller har båda sina föräldrar födda utomlands. Motsvarande andelar i riket är 1,4 procent respektive 23 procent.

Föräldrarna till eleverna i de 485 skolenheterna har också i genomsnitt lägre utbildning än riksgenomsnittet. Enligt tillgängliga registeruppgifter, där bakgrundsinformation finns, är andelen elever vars föräldrar har som högst gymnasial utbildning 50 procent i dessa skolenheter, jämfört med 38 procent i riket. Andelen elever vars föräldrar har högst förgymnasial utbildning är 13 procent i de 485 skolenheterna, jämfört med 5,4 procent i riket.

⁵ Antalet elever med okänd bakgrund var 5741 stycken och dessa elever kan inte kopplas mot några bakgrundsvariabler.